

Met grof geschut. Reconstructie van een moordonderzoek binnen de criminele woonwagenwereld (2014). I. van Leiden, B. Bremmers en H. Ferwerda (Bureau Beke, Arnhem). Politiekunde 70

Doelstelling

Lering trekken uit het rechercheonderzoek en aangeven hoe politie en justitie kunnen opereren binnen specifieke dadergroepen in het softdrugsmilieu.

Hoofdvragen

1. Wat levert het opsporingsonderzoek op voor de Nederlandse politie met betrekking tot de opsporing van (soft)drugscriminaliteit enerzijds en het rechercheren binnen de woonwagenwereld anderzijds?
2. Wat leert het opsporingsonderzoek over de criminele woonwagenwereld?

Methoden van onderzoek

- analyse van het politiedossier
- bestudering van de rechtbankverslagen
- interviews met professionals
- data-analyse op verdachtenniveau
- bijwonen van de rechtszittingen
- literatuuronderzoek
- openbronnenonderzoek

Uitgevoerd in:

In Brabant en in samenwerking met de voormalig regiopolitie Gelderland-Zuid

Samenvatting

Rechercheonderzoek naar dadergroepen binnen de criminele woonwagenwereld vraagt veel tijd en geduld vanwege de specifieke culturele kenmerken. Voor het bepalen van de inzet van opsporingsmiddelen is lokale kennis van de woonomgeving en de verdachtengroep zeer nuttig. Dit blijkt uit een reconstructie van een opsporingszaak na een dodelijke schietpartij op de openbare weg. Politie en Openbaar Ministerie trekken in deze zaak alles uit de kast om de daders van de moord op te sporen. Vrijwel alle bijzondere opsporingsmethoden worden ingezet. De sporen leiden richting personen binnen de criminele woonwagenwereld. De reconstructie van deze zaak biedt politie en justitie leerpunten met betrekking tot de (on)mogelijkheden om binnen deze wereld effectief te rechercheren.

In het onderzoek wordt een intensief en langlopend moordonderzoek binnen de criminele woonwagenwereld beschreven en geanalyseerd. Een wereld waar de overheid nog steeds lastig greep op krijgt. Het opsporingsonderzoek start nadat er tijdens een nachtelijke schietpartij op de openbare weg een man in de kogelregen komt te overlijden. Het slachtoffer van de schietpartij is afkomstig uit Brabant, maar omdat zijn lichaam net op het grondgebied van de Gelderse politie ligt, wordt de zaak aan de politie in Gelderland toegewezen. In de zoektocht naar de daders krijgt de politie een aantal leden van een woonwagenfamilie in het vizier. Al snel blijkt daarop dat een deel van de woonwagenfamilie binnen de illegale softdrugswereld opereert. Een wereld waar ook het slachtoffer van de moord zich in bevond. Rechercheren binnen de woonwagenwereld is lastig vanwege de sterke familiebanden en normen en waarden die binnen deze cultuur gelden. Met de politie wordt niet gesproken, geheimen blijven binnen de familie en de loyaliteit naar elkaar is groot. Het Gelderse politieteam besluit daarom de samenwerking te zoeken met de Brabantse politie. Er wordt in Brabant een parallelonderzoek gestart naar de drugsactiviteiten van de verdachten. Het

Gelderse team hoopt via die weg openingen te creëren om letterlijk binnen te kunnen komen bij de moordverdachten. En die actieve en bijzondere samenwerking tussen de teams heeft succes: nader onderzoek naar de henneppraktijken brengt de politie dicht bij de opheldering van de moordzaak en legt tegelijkertijd een criminele organisatie bloot die zich bezighoudt met georganiseerde drugscriminaliteit. Het criminele netwerk waar de moordverdachten deel van uitmaken, is hoofdzakelijk gebaseerd op familiebanden.

Doordat het onderzoek zo intensief en langlopend was, is er zicht gekregen op de leef- en werkwijzen van de criminele woonwagenfamilie, mede dankzij de inzet van een breed scala aan bijzondere opsporingsmiddelen (BOB). De actieve samenwerking tussen de Gelderse en Brabantse politie kan als een succesfactor worden beschouwd.

Het opsporingsonderzoek heeft uiteindelijk niet geresulteerd in de opheldering van de moord. Het Hof en de Hoge Raad hebben de veroordeling van de moordverdachten door de Rechtbank verworpen. Dit was een opmerkelijke wending in het vervolgingsproces.

Door de alternatieve manier van Recherchen heeft het onderzoek wel als bijvangst opgeleverd: het blootleggen van een criminele organisatie. De criminele woonwagenfamilie uit de zaak staat symbool voor de excessieve, georganiseerde drugsproblematiek waar met name Zuid-Nederland mee kampt. Een problematiek die kennelijk alleen met grof geschut kan worden bestreden.